

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Teisėjų tarybai

2020-04-28 Nr. 4B-622-(1.17)

DĖL CENTRALIZUOTOS TEISMŲ SISTEMOS VAIZDO KONFERENCINĖS ĮRANGOS NAUDOJIMO

Teisėjų taryboje ir Nacionalinėje teismų administracijoje (toliau – Administracija) gautas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2020 m. balandžio 20 d. raštas Nr. 01-02-90, kuriuo prašoma pritarti dėl Kalėjų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – Kalėjų departamentas) pavaldžiose įstaigose Administracijos panaudos pagrindais perduotos ir įdiegtos vaizdo konferencinės įrangos naudojimo (pridedama) Lietuvos administracinių ginčų komisijai (toliau – LAGK) ir jos teritorinių padalinių kompetencijai priskirtoms funkcijoms ir procesiniams veiksams atlikti (anksčiausiai nuo 2021 m. sausio 1 d.) ir suteikti įgaliojimus Administracijai spręsti vaizdo konferencijų įrangų suderinimo klausimus. Teisėjų tarybos pirmininko pavedimu, Administracija teikia šį klausimą Teisėjų tarybai svarstyti.

Dėl LAGK, jos teritorinių padalinių prisijungimo galimybės

Šiuo metu Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija yra parengusi teisės aktų projektų Nr. 20-2937–20-2945 paketą (toliau – Projektai), kuriais siūloma plėsti privalomą ikiteisminį administracinių ginčų nagrinėjimą, taip pat numatant, kad LAGK, jos teritoriniai padaliniai privalomai ikiteismine tvarka nagrinėtų skundus dėl žalos, atsiradusios dėl valstybinio administravimo subjektų ir savivaldybių administravimo subjektų neteisėtų veiksmų atlyginimo (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.271 straipsnis). Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (toliau – IAGNTĮ) pakeitimu siūloma numatyti, kad bylos šalių, jų atstovų, liudytojo, specialisto, eksperto, vertėjo dalyvavimas administracinių ginčų komisijos posėdžiuose gali būti užtikrinamas naudojant informacines ir elektroninių ryšių technologijas (per vaizdo konferencijas, telekonferencijas ir kitaip) (IAGNTĮ 18 straipsnio 3 dalis).

Kaip nurodo Projektų rengėjai, didžiąją dalį privaloma ikiteismine tvarka nagrinėjamų administracinių bylų sudarytų bylos dėl žalos, padarytos dėl bausmių vykdymo ar suėmimo sąlygų, atlyginimo, kuriose yra poreikis apklausti pareiškėjus (asmenis, esančius laisvės atėmimo vietose). Siekiant išvengti nuteistųjų pristatymo į posėdžius išlaidų, numatoma LAGK, jos teritorinius padalinius aprūpinti vaizdo konferencijų įranga (5 kompl.). Aprūpinus LAGK, jos teritorinius padalinius vaizdo konferencijų įranga, būtina sudaryti sąlygas tokia įranga naudotis, t. y. naudotis Kalėjų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (Toliau – Kalėjų departamentas) pavaldžiose įstaigose įdiegta įranga bei kita infrastruktūra.

Šiuo metu Kalėjų departamentui pavaldžiose įstaigose esanti ir teismo proceso metu naudojama vaizdo konferencinė įranga įdiegta Administracijai vykdančią Lietuvos Respublikos ir Šveicarijos Konfederacijos bendradarbiavimo programos lėšomis finansuojamą projektą „Vaizdo perdavimo, įrašymo ir saugojimo sistemos sukūrimas ir įdiegimas teismuose“ (toliau – Projektas), kurio tikslas – sukurti sistemą, kuri leistų rengti nuotolinius teismų posėdžius. Projekto metu Administracija 2014 m. Lietuvos Respublikos teismams, Kalėjų departamentui ir jos pavaldžioms įstaigoms bei prokuratūros įstaigoms įsigijusi perdavė ir šiose įstaigose (18 šalies teismų, 13 pataisos įstaigų ir 2 prokuratūros įstaigose) įdiegė vaizdo perdavimo, įrašymo ir saugojimo sistemos įrangą,

LIETUVOS
TEISMAI

įskaitant programinę ir techninę įrangą (toliau – Įrangą). Nuo 2021 m. sausio 1 d. Įrangą bus galima naudoti ir ne teismo proceso metu.

Lietuvos teismų informacinės sistemos duomenimis, 2019 m. pirmosios instancijos administraciniuose teismuose buvo išnagrinėtos 14 929 bylos, iš jų 2 602 bylos dėl kalinimo sąlygų, apeliacinės instancijos teisme – 3732 (iš jų 2790 pagal apeliacinius skundus), iš jų 479 bylos dėl kalinimo sąlygų (pagal apeliacinius skundus – 369. Taigi, perdavus bylų dėl kalinimo sąlygų nagrinėjimą LAGK, jos teritoriniams padaliniais, ženkliai sumažėtų administracinių teismų darbo krūvis, būtų sudarytos sąlygos operatyvesniam bylų nagrinėjimui teismuose. Taigi, tikslinga *pritarti LVAT pozicijai, kad leidimas LAGK, jos teritoriniams padaliniais naudotis teismų infrastruktūra, skirta vykdyti nuotolinius posėdžius, įskaitant Kalėjų departamentui pavaldžioje įstaigoje esančią Įrangą, leistų reikšmingai palengvinti administraciniams teismams tenkantį bylų nagrinėjimo krūvį, spartinant administracinių teismų kompetencijai priskirtų kitų administracinių bylų nagrinėjimo greitį ir gerinant procesinių sprendimų kokybę*. Kartu žemiau atkreiptinas dėmesys į šiuos papildomus tokios galimybės suteikimo teigiamus aspektus.

Nuotolinių teismo posėdžių, naudojant Įrangą, skaičius teismuose didėja kiekvienais metais: jeigu 2017 m. buvo įvykdyta 800 nuotolinių teismo posėdžių, tai 2019 m. šis skaičius siekė jau 2 612 (aktyviausiai Įrangą 2019 m. naudojo Regionų apygardos administracinis teismas ir Vilniaus miesto apylinkės teismas (apylinkių teismuose nuotolinių posėdžių skaičiaus didėjimas didžiąja dalimi nulemtas Lietuvos Respublikos psichikos sveikatos priežiūros įstatymo pakeitimų bei Lukiškių tardymo izoliatoriaus-kalėjimo uždarymo). Atsižvelgiant į tai, jog Įrangą teismuose yra pilnai apkrauta ir ryšio pajėgumai neleidžia vykdyti didesnio skaičiaus nuotolinių posėdžių vaizdo konferenciniu būdu, į būtinybę užtikrinti tinkamą Psichikos sveikatos priežiūros įstatymo nuostatų įgyvendinimą, taip pat į poreikį vykdyti teismo posėdžius naudojant Įrangą įvykus pokyčiui dėl Lukiškių tardymo izoliatoriaus-kalėjimo uždarymo, 2020 m. teismų sistemai buvo skirti papildomi asignavimai Įrangai įsigyti ir ryšio pajėgumams plėsti.

Pastebėtina, kad Įstatymų projektais Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo pakeitimo projekte Nr. 20-2943 siūloma keisti įstatymo 78 straipsnį numatant, kad pirmosios instancijos administraciniame teisme rašytinio proceso tvarka byla gali būti nagrinėjama ir tais atvejais, kai skundžiamas LAGK, jos teritorinio padalinio ar Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimas, jeigu proceso šalys per teismo nustatytą terminą nepareiškia prieštaravimo dėl tokio bylos nagrinėjimo. Taigi, galima situacija, kad nepaisant didžiausio bylų krūvio dėl kalinimo sąlygų perdavimo LAGK, nuotolinių teismo posėdžių pirmosios instancijos administraciniuose teismuose poreikis išliks. Kartu įvertinant šiuo metu pateiktas teisėkūros iniciatyvas dėl nuotolinių teismo posėdžių vykdymo įteisinimo ir baudžiamosiose bylose, prognozuotina, kad nuotolinių teismo posėdžių vykdymo skaičius teismuose ateityje tik didės.

Įvertinus tai, kad nuotolinių teismo posėdžių skaičius teismuose ateityje tik augs, suteikus galimybę LAGK naudotis Įrangą, atsirastų objektyvus papildomas pagrindas kreiptis dėl papildomo finansavimo Įrangos įsigijimui ir ryšio plėtrai.

Apibendrinant, siūlytina *Teisėjų tarybai pritarti LAGK, jos teritorinių padalinių galimybei prisijungti prie Įrangos infrastruktūros.*

Dėl LAGK, jos teritorinių padalinių prisijungimo sąlygų

Administracijos paskirtis (Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 124 straipsnio 2 dalis, Lietuvos Respublikos nacionalinės teismų administracijos įstatymo 1, 2 straipsniai) nesuteikia Administracijai teisės bei įgaliojimų aprūpinti LAGK, jos teritorinius padalinius reikiama vaizdo ir garso įranga (įskaitant licencijas, infrastruktūrą, konsultacijų įsigijimą, palaikymą ir kita). Nei teismų, nei NTA gaunami asignavimai nenumato lėšų skyrimo ne teismų sistemos poreikiams. Todėl už LAG, jos teritorinių padalinių turimos ar naudojamos garso ir vaizdo nuotolinio perdavimo įrangos įsigijimą, jos suderinamumą su Administracijos Įrangą, veiklos palaikymą, apimant, bet neapsiribojant licencijomis (įsigijimas, palaikymas, atnaujinimas, kt.), konsultavimo paslaugų teikimu, reikalingų Įrangos naudojimui, turi būti atsakinga LAGK.

Manytina, kad realizuojant praktikoje LAGK, jos teritorinių padalinių galimybę naudotis Įranga, galėtų iškilti kitų su teismais derintinų aspektų, todėl siekiant išvengti ir organizacinių neaiškumų dėl Įrangos naudojimo, tarp *Administracijos ir LAGK turėtų būti sudaromas atskiras susitarimas, konkretizuojantis teisines, finansines ir technologines sąlygas, LAGK teises ir pareigas naudojantis Įranga*. Toks susitarimas leistų LAGK prisidėti prie naudojimosi Įranga kaštų, taip pat užtikrintų, kad Administracijai ar teismams nebūtų numatyta jokios nebūtinės ir nebūdingos pareigos, susijusios su LAGK vaizdo ir garso nuotolinio perdavimo įrangos veikimu, organizavimu bei aptarnavimu (pvz., licencijų įsigijimas, palaikymas, atnaujinimas, konsultavimo paslaugos).

Kartu pažymėtina, kad ateityje kilus iniciatyvoms prie Įrangos sistemos jungti ir kitas institucijas (pvz., mokestinių ginčų komisijas, darbo ginčų komisijas, ikiteisminio tyrimo įstaigas), tokie klausimai taip pat turėtų būti sprendžiami Teisėjų tarybos sprendimu, įvertinant visas susijusias aplinkybes.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, Teisėjų tarybos **prašome:**

1. Pritarti LAGK, jos teritorinių padalinių galimybei naudotis Kalėjų departamento pavaldžiose įstaigose įdiegtos Įrangos pajėgumais nuo 2021 m. sausio 1 d.

2. Pritarti, kad už LAGK turimos ar naudojamos garso ir vaizdo nuotolinio perdavimo įrangos įsigijimą, jos veiklos palaikymą, apimant, bet neapsiribojant licencijomis (įsigijimas, palaikymas, atnaujinimas, kt.), konsultavimo paslaugų teikimu, reikalingų Įrangos naudojimui ir suderinamumui, taip pat vaizdo ir garso įrašų darymą ir saugojimą, turi būti atsakinga LAGK.

3. Suteikti Administracijai įgaliojimus organizuoti vaizdo ir garso įrangos suderinimo klausimus ir susitarimo su LAGK dėl Kalėjų departamento pavaldžiose įstaigose įdiegtos Įrangos naudojimo sąlygas.

Klausimą prašome svarstyti Teisėjų tarybos 2020 m. balandžio 29 d. posėdyje.

PRIDEDAMA:

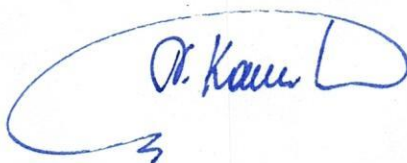
1. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020 m. balandžio 20 d. raštas Nr. 01-02-90, 3 lapai;

2. Teisėjų tarybos 2020 m. balandžio 6 d. raštas Nr. 36P-62-(7.1.10) „Dėl teisės aktų projektų Nr. 20-2939 – 20-2945 derinimo“;

3. Teisėjų tarybos 2020 m. balandžio 21 d. raštas Nr. 36P-74-7.1.10 „Dėl teisės akto projekto Nr. 20-2939 derinimo“, 1 lapas;

4. Teisėjų tarybos protokolinio sprendimo projektas, 1 lapas.

Direktorė

Natalija Kaminskienė

(originalas nebus siunčiamas)

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

Biudžetinė įstaiga, Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius, tel. (8 5) 279 1005, faks. (8 5) 268 5875, el. p. info@lvtat.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188734870

Teisėjų tarybai

2020-04-20 Nr. 01-02-90

Nacionalinei teismų administracijai

Šiuo metu Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateiktas svarstyti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos parengtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas Nr. 20-2945, kuriuo teikiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 (toliau – ABTĮ) 20, 23, 27, 28, 31, 33, 43, 56, 78, 117, 134, 138 straipsnių pakeitimo bei įstatymo papildymo 115¹ ir 138¹ straipsniais įstatymo projektas Nr. 20-2943 (toliau – ABTĮ projektas), Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo Nr. VIII-1031 pakeitimo įstatymo projektas Nr. 20-2939 (toliau – IAGNTĮ projektas), Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 (toliau – UTPĮ) X skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. 20-2937 (toliau – UTPĮ projektas), Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 5, 18, 32, 34, 51 straipsnių, X skyriaus pavadinimo pakeitimo ir įstatymo papildymo 56 straipsniu įstatymo projektas Nr. 20-2944, Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 145, 148, 154, 156 ir 159 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. 20-2942 (toliau – MAĮ projektas), Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. 20-2941, Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 231 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. 20-2940.

ABTĮ projektu, IAGNTĮ projektu, UTPĮ projektu ir VTĮ projektu (toliau – Įstatymų projektai) siūloma plėsti privalomą ikiteisminį administracinių ginčų nagrinėjimą Lietuvos administracinių ginčų komisijoje (toliau – LAGK), taip sukuriant sąlygas tokius ginčus išnagrinėti greičiau, efektyviau ir mažesnėmis sąnaudomis, tuo pačiu mažinant administracinių teismų darbo krūvį ir tokiu būdu sudarant prielaidas kitas teismuose esančias bylas nagrinėti greičiau bei kokybiškiau, didesnę dėmesį skirti sudėtingoms byloms.

IAGNTĮ projekte siūloma nustatyti, kad LAGK ir jos teritoriniai padaliniai privalomai ikiteismine tvarka nagrinėtų:

1) skundus dėl žalos, atsiradusios dėl valstybinio administravimo subjektų ir savivaldybių administravimo subjektų neteisėtų veiksmų, atlyginimo (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.271 straipsnis);

2) tarnybinius ginčus, kai viena ginčo šalis yra valstybės tarnautojas ar pareigūnas, taip pat ginčus dėl asmens, ėjusio valstybės tarnautojo pareigas, pripažinimo padarius tarnybinį nusižengimą ir tarnybinės nuobaudos, kuri turėtų būti jam skirta, nustatymo, jeigu įstatymai nenustato kitokios ikiteisminės šių ginčų nagrinėjimo tvarkos;

3) skundus dėl sprendimo dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams, dėl sprendimo atsisakyti išduoti, pakeisti ar panaikinti leidimą gyventi Lietuvoje, dėl sprendimo atsisakyti išduoti ar panaikinti leidimą dirbti Lietuvoje.

2019 m. pirmosios instancijos administraciniuose teismuose iš viso buvo gautos 14273 bylos, išnagrinėta – 14929, iš jų 2440 bylų, kuriose keliamas žalos dėl netinkamų įkalinimo sąlygų atlyginimo klausimas. Kaip nurodoma Įstatymų projektų aiškinamajame rašte, atsižvelgiant į tai, kad, priėmus Įstatymų projektus, didžiąją dalį privaloma ikiteismine tvarka nagrinėjamų administracinių bylų sudarytų būtent bylos dėl žalos, padarytos dėl netinkamų įkalinimo sąlygų, atlyginimo, kuriose yra poreikis apklausti pareiškėjus (asmenis, esančius laisvės atėmimo vietose) nuotoliniu būdu, siekiant išvengti nuteistųjų pristatymo į posėdžius išlaidų, numatoma LAGK ir jos teritorinius padalinius aprūpinti vaizdo konferencijų įranga (įsigyti 5 komplektus). Atitinkamai IAGNTĮ projekto 18 straipsnio 3 dalyje siūloma nustatyti, kad „bylos šalių, jų atstovų, liudytojo, specialisto, eksperto, vertėjo dalyvavimas administracinių ginčų komisijos posėdžiuose gali būti užtikrinamas naudojant informacines ir elektroninių ryšių technologijas (per vaizdo konferencijas, telekonferencijas ir kitaip)“.

Tam, kad būtų užtikrintas asmenų, esančių laisvės atėmimo įstaigose, nuotolinis dalyvavimas ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo posėdžiuose, vaizdo konferencijų įranga, kuria bus aprūpintos LAGK ir jos teritoriniai padaliniai, turės būti suderinta su kitų įstaigų, su kuriomis bus organizuojami tokie posėdžiai, vaizdo konferencijų įranga.

Šiuo metu Lietuvos teismuose, Kalėjų departamentui pavaldžiose įkalinimo įstaigose bei prokuratūros įstaigose naudojama vaizdo konferencinė įranga buvo įsigyta Nacionalinės teismų administracijos (toliau – ir NTA), įgyvendinant Lietuvos Respublikos ir Šveicarijos Konfederacijos bendradarbiavimo programos projektą (toliau – Projektas), kurio metu su VŠĮ Centrine projektų valdymo agentūra ir Lietuvos Respublikos finansų ministerija 2011 m. rugpjūčio 3 d. buvo sudaryta projekto įgyvendinimo sutartis Nr. CH-6-NTA (toliau – Įgyvendinimo sutartis). Įgyvendinimo sutartyje numatytas bendras Projekto tikslas – sukurti sistemą, kuri leistų rengti nuotolinius teismų posėdžius, įrašyti ir išsaugoti elektroniniu formatu šių posėdžių medžiagą (kuo tinkamiau sąnaudų ir laiko požiūriu nagrinėti teismo bylas ir sudaryti konkrečioms visuomenės grupėms galimybes dalyvauti teisminiame nagrinėjime taikant teismuose šiuolaikines informacines technologijas). Įgyvendindama šį Projektą, NTA 2014 m. Lietuvos Respublikos teismams, Kalėjų departamentui pavaldžioms įstaigoms bei prokuratūros įstaigoms įsigijo ir šiose įstaigose (18 šalies teismų, 13 pataisos įstaigų ir 2 prokuratūros įstaigose) įdiegė vaizdo perdavimo, įrašymo ir saugojimo sistemos įrangą, įskaitant programinę ir techninę įrangą. Centrinė įrangos infrastruktūra yra Nacionalinėje teismų administracijoje. Įsipareigojimai pagal Įgyvendinimo sutartį vaizdo konferencijų įrangą naudoti tik vykdant teisingumą (teismams nagrinėjant bylas) galioja iki 2020 m. gruodžio 31 d., t. y. pasibaigus šių įsipareigojimų terminui yra galimybė išplėsti šio įrangos naudojimo apimtį kitiems subjektams, būtent LAGK vykdant privalomą ikiteisminį jų kompetencijai priskirtų bylų nagrinėjimą.

Sudarius galimybę IAGNTĮ projekte numatomam nuotoliniam asmenų dalyvavimui ikiteisminiame administracinių ginčų nagrinėjimo procese vaizdo konferencijų būdu, administraciniams teismams žymiai sumažės darbo krūvis, nes visos minėtos kategorijos bylos bus privalomai nagrinėjamos ikiteismine tvarka, o pirmosios instancijos teismai nagrinės tik skundus dėl LAGK ir jos teritorinių padalinių sprendimų. Šie skundai galės būti nagrinėjami rašytinio proceso tvarka, nes tokia galimybė yra numatyta ABTĮ projekto 9 straipsnyje, kuriuo keičiama ABTĮ 78 straipsnio 6 dalis. Taigi esminių apkrovos pokyčių vaizdo konferencijos sistemai nenumatoma. Sudarius galimybę administracinį ginčą nagrinėti privalomai ikiteisminio nagrinėjimo institucijoje bei numatant jo apskundimą pirmosios instancijos teismui, atsiras teisinis pagrindas įvesti šios kategorijos bylose ribotą apeliaciją, kuri leistų suvaldyti bylų srautą Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme, kuris spręstų teisės taikymo ir aiškinimo klausimus tada, kai pagrindas tam būtų nustatytas konkrečioje byloje.

Be to, siekiant užtikrinti, kad teismams skirtos biudžeto asignavimų lėšos nebūtų naudojamos kitų institucijų veiklai ir funkcijoms finansuoti, LAGK vaizdo konferencijos įrangos naudojimosi

sąlygos turėtų būti labai aiškiai apibrėžtos susitarime su Nacionaline teismų administracija. Susitarime turėtų būti numatytos sąlygos, kurios leistų LAGK naudotis bendra NTA administruojama vaizdo konferencijų įrangos sistema, savarankiškai aptarnaujant ir apmokant naudojimosi išlaidas bei prisidedant prie bendrų sistemos palaikymo ir modernizavimo išlaidų jiems tenkančia dalimi.

Atsižvelgiant į aukščiau nurodytas aplinkybes, prašome pritarti dėl įkalinimo įstaigose įdiegtos vaizdo konferencijų įrangos naudojimo LAGK ir jos teritorinių padalinių kompetencijai priskirtoms funkcijoms ir procesiniams veiksams atlikti bei suteikti Nacionalinei teismų administracijai įgaliojimus spręsti vaizdo konferencijų įrangų suderinimo klausimus.

Teismo pirmininkas

Gintaras Kryževičius

TEISĖJŲ TARYBA

L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 251 4188, faks. (8 5) 268 5187

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
El. p.: rastine@tm.lt, egidija.konopliova@tm.lt
TAIS

2020-03-06 Nr. 362-62-(7.1.10)
Į 2020-03-09 pranešimą

DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ NR. 20-2937, 20-2939 – 20-2945 DERINIMO

Teisėjų taryba gavo Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos parengtą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektą Nr. 20-2945, kuriuo teikiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 (toliau – ABTĮ) 20, 23, 27, 28, 31, 33, 43, 56, 78, 117, 134, 138 straipsnių pakeitimo bei Įstatymo papildymo 115¹ ir 138¹ straipsniais įstatymo projektas Nr. 20-2943 (toliau – ABTĮ projektas), Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo Nr. VIII-1031 pakeitimo įstatymo projekto Nr. 20-2939 (toliau – IAGNTĮ projektas), Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 (toliau – UTPI) X skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. 20-2937 (toliau – UTPI projektas), Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 5, 18, 32, 34, 51 straipsnių, X skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 56 straipsniu įstatymo projektas Nr. 20-2944, Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 (toliau – MAĮ) 145, 148, 154, 156 ir 159 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. 20-2942 (toliau – MAĮ projektas), Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. 20-2941, Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 231 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. 20-2940 (toliau – Įstatymų projektai), išvadoms pateikti.

Teisėjų taryba, išnagrinėjusi Įstatymų projektus, informuoja, kad pritaria Įstatymų projektams bei jų siekiamam tikslui – plėsti ikiteisminių ginčų komisijų kompetenciją, taip mažinant Lietuvos specializuotiems teismams tenkantį darbo krūvį ir, pagal kompetenciją, esminių pastabų dėl siūlomo naujo teisinio reguliavimo neturi.

Vis dėlto, atkreiptinas Įstatymų projektų rengėjų dėmesys į keletą siūlomo teisinio reguliavimo priemonių ir jų įgyvendinimo pasekmes.

1. IAGNTĮ projekto 24 straipsnyje ir UTPI projekto 140 straipsnio 1 dalyje reglamentuojama galimybė administraciniam teismui apskusti administracinių ginčų komisijos sprendimą, priimtą išnagrinėjus skundą dėl sprendimo atsisakyti išduoti, pakeisti ar panaikinti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje ar Lietuvos Respublikos ilgalaikio gyventojų leidimą gyventi Europos Sąjungoje, taip pat skundą dėl sprendimo atsisakyti išduoti ar panaikinti leidimą dirbti Lietuvos Respublikoje.

Minėtose nuostatose nurodyta, kad toks sprendimas gali būti skundžiamas per 14 dienų nuo jo *priėmimo dienos* apygardos administraciniam teismui ABTĮ nustatyta tvarka. Atkreipiame dėmesį, kad UTPI 138 straipsnyje nurodytas sprendimų dėl užsieniečių teisinės padėties apskundimo terminas skundo padavimui pagal šį įstatymą yra 14 dienų nuo *sprendimo įteikimo dienos*, ir šis terminas įstatymo projekte nėra koreguojamas. Taigi, pagal įstatymo projektą nuostatos susiklosto dvejopa situacija, kai skundams dėl užsieniečių teisinės padėties, kurie paduodami administracinių ginčų komisijai, nustatomas terminas nuo skundžiamo *sprendimo įteikimo dienos*, o skundams, kurie paduodami išnagrinėjus skundą ikiteismine tvarka, – nuo *skundžiamo sprendimo priėmimo dienos*, o šių skirtingų terminų skundui pateikti pradžios momentų nustatymo priežastys nėra aiškios.

Manytina, kad siūlomos teisinio reguliavimo priemonės turėtų būti suderintos tarpusavyje. Taip pat pažymėtina, kad tinkamas asmens teisės į teisingą teisimą įgyvendinimas Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos prasme apima ir tinkamą asmens informavimą apie jam pareikštus reikalavimus teisme bei jo atžvilgiu priimtus sprendimus. Tik taip asmuo gali tinkamai pasinaudoti savo procesinėmis teisėmis. Įstatymų projektų aiškinamajame rašte nėra nurodyta, kaip planuojama užtikrinti, kad užsienietis apie administracinių ginčų komisijos jo atžvilgiu priimtą sprendimą būtų nedelsiant informuojamas, jog jis turėtų realią ir efektyvią galimybę pasinaudoti teise į apeliaciją.

Atsižvelgiant į tai, siūlytina apsvarstyti galimybę administracinių ginčų komisijos priimto sprendimo apskundimo terminą skaičiuoti nuo sprendimo užsieniečiui *įteikimo* dienos.

2. ABTĮ projekto 13 straipsniu siūloma ABTĮ 138 straipsnio 1 dalyje numatyti apeliacinio skundo, pateikto dėl pirmosios instancijos teismo sprendimo ar jo dalies, dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos, jos teritorinio padalinio ar Mokestinių ginčų komisijos sprendimo, priimto išnagrinėjus administracinį ginčą įstatymuose nustatyta privaloma ikiteismine tvarka, pateikimo Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui (toliau – LVAT) tvarką. Numatoma, kad apygardos administracinis teismas tokį apeliacinį skundą su administracine byla, dėl kurios gautas apeliacinis skundas, išsiunčia LVAT ne vėliau nei per tris darbo dienas. Nėra aišku, nuo ko skaičiuojamas nurodytas trijų darbo dienų terminas: nuo apeliacinio skundo pateikimo, nuo sprendimo perduoti apeliacinį skundą LVAT priėmimo (taip pat neaišku, kaip turi būti sprendžiamas šis klausimas – teisėjo rezoliucija ar nutartimi) ar kt.

Atsižvelgiant į tai, siūlytina aiškiai apibrėžti ABTĮ 138 straipsnio 1 dalyje numatomo termino, per kurį apeliacinis skundas (dėl pirmosios instancijos teismo sprendimo (ar jo dalies), priimto byloje, kai administracinis ginčas buvo išnagrinėtas privaloma ikiteismine tvarka) išsiunčiamas LVAT, skaičiavimą.

3. IAGNTĮ projekto 18 straipsnio 3 dalyje siūloma nustatyti, kad „bylos šalių, jų atstovų, liudytojo, specialisto, eksperto, vertėjo dalyvavimas administracinių ginčų komisijos posėdžiuose gali būti užtikrinamas naudojant informacines ir elektroninių ryšių technologijas (per vaizdo konferencijas, telekonferencijas ir kitaip)“. Kaip nurodoma Įstatymų projektų aiškinamajame rašte, atsižvelgiant į tai, kad, priėmus Įstatymų projektus, didžiąją dalį privaloma ikiteismine tvarka nagrinėjamų administracinių bylų sudarytų bylos dėl žalos, padarytos dėl bausmių vykdymo ar suėmimo sąlygų, atlyginimo, kuriose yra poreikis apklausti pareiškėjus (asmenis, esančius laisvės atėmimo vietose) nuotoliniu būdu, siekiant išvengti nuteistųjų pristatymo į posėdžius išlaidų, numatoma Lietuvos administracinių ginčų komisiją (toliau – Komisija) ir jos teritorinius padalinius aprūpinti vaizdo konferencijų įranga (įsigyti 5 komplektus).

Tam, kad būtų užtikrintas asmenų, esančių laisvės atėmimo įstaigose, nuotolinis dalyvavimas ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo posėdžiuose, vaizdo konferencijų įranga, kuria bus aprūpintos Komisija ir jos teritoriniai padaliniai, turės būti suderinta su kitų įstaigų, su kuriomis bus organizuojami tokie posėdžiai, vaizdo konferencijų įranga.

Pažymėtina, kad Nacionalinė teismų administracija (toliau – Administracija), įgyvendindama Lietuvos Respublikos ir Šveicarijos Konfederacijos bendradarbiavimo programos, kuria siekiama sumažinti ekonominius ir socialinius skirtumus išsiplėtusioje Europos Sąjungoje, lėšomis finansuojamą pavienį projektą „Vaizdo perdavimo, įrašymo ir saugojimo sistemos sukūrimas ir įdiegimas teismuose“ (toliau – Projektas), kartu su VŠĮ Centrine projektų valdymo agentūra ir Lietuvos Respublikos finansų ministerija 2011 m. rugpjūčio 3 d. sudarė Projekto įgyvendinimo sutartį Nr. CH-6-NTA (toliau – Įgyvendinimo sutartis), kurioje numatytas bendras Projekto tikslas – sukurti sistemą, kuri leistų rengti nuotolinius *teismų* posėdžius, įrašyti ir išsaugoti elektroniniu formatu šių posėdžių medžiagą (kuo tinkamiau sąnaudų ir laiko požiūriu nagrinėti teismo bylas ir sudaryti konkrečioms visuomenės grupėms galimybes dalyvauti teisminiame nagrinėjime taikant teismuose šiuolaikines informacines technologijas).

Įgyvendindama Projektą, Administracija 2014 m. Lietuvos Respublikos teismams, Kalėjų departamentui pavaldžioms įstaigoms bei prokuratūros įstaigoms įsigijo ir šiose įstaigose (18 šalies

teismų, 13 pataisos įstaigų ir 2 prokuratūros įstaigose) įdiegtą vaizdo perdavimo, įrašymo ir saugojimo sistemos įrangą, įskaitant programinę ir techninę įrangą.

2020 m. vasario 12 d. Komisija kreipėsi į Administraciją, prašydama sudaryti galimybę asmenims, atliekantiems laisvės atėmimo bausmę, dalyvauti ikiteisminiame administracinių bylų nagrinėjime vaizdo konferencijų būdu. Administracija 2020 m. vasario 19 d. raštu „Dėl vaizdo konferencijų įrangos naudojimo ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo proceso metu“ informavo Komisiją, kad nėra galimybių laisvės atėmimo įstaigose įdiegtą vaizdo konferencijų įrangą naudoti kitų institucijų (t. y. ne teismų) kompetencijai priskirtoms funkcijoms ar procesiniams veiksams atlikti.

Pažymėtina, kad, remiantis Įgyvendinimo sutartimi ir kitais su ja susijusiais dokumentais (įskaitant pirmiau minėtą panaudos sutartį), vaizdo konferencijų įrangą gali būti naudojama *tik vykdant teisingumą (teismams nagrinėjant bylas)* ir nėra skirta kitų institucijų kompetencijai priskirtoms funkcijoms atlikti, pvz., išankstinio ginčų nagrinėjimo *ne teismo tvarka* institucijų veiklai. Centrinė įrangos infrastruktūra yra Administracijoje, ir Administracija yra atsakinga už jos valdomame centriname vaizdo konferencijų įrenginyje esančių vaizdo įrašų tinkamą įrašymą, kaupimą, saugojimą, naudojimą ir kt. Technologiškai galimybė organizuoti (inicijuoti) vaizdo konferenciją (vaizdo skambutį) yra tik per teismus, įtrauktus į teismų vaizdo konferencijų sistemą, arba Administraciją, t. y. kitos institucijos vaizdo konferencijos skambučio inicijuoti negali. Be to, siekiant užtikrinti sklandų ir tinkamą įrangos veikimą viso vaizdo skambučio metu, teismo (ar atitinkamai Administracijos) atsakingas asmuo turi dalyvauti vaizdo konferencijoje ir ją stebėti (prižiūrėti).

Atsižvelgiant į aukščiau (ir Komisijai Administracijos 2020 m. vasario 19 d. raštu „Dėl vaizdo konferencijų įrangos naudojimo ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo proceso metu“) išdėstytas aplinkybes, taip pat į tai, kad laisvės atėmimo įstaigose įdiegtą vaizdo konferencijų įrangą naudoti kitų institucijų (t. y. ne teismų) kompetencijai priskirtoms funkcijoms ar procesiniams veiksams atlikti nėra galimybių, siekiant numatyti priemones IAGNTĮ projekte numatomam nuotoliniam asmenų dalyvavimui ikiteisminiame administracinių ginčų nagrinėjimo procese vaizdo konferencijų būdu, būtina spręsti ne tik dėl Komisijos ir jos teritorinių padalinių, bet ir dėl kitų įstaigų aprūpinimo reikalinga vaizdo konferencijų įranga.

4. Teisėjų taryba neteikia pastabų dėl Įstatymų projektų atitikties juridinės technikos reikalavimams, tačiau pažymi, kad Įstatymų projektai taisytini, pašalinant ir kitus redakcinio pobūdžio netikslumus.

Pirmininkas

Algimantas Valantinas

TEISĖJŲ TARYBA

L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 251 4188, faks. (8 5) 268 5187

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
El. p.: rastine@tm.lt, egidija.konopliova@tm.lt

2020-04-21 Nr. 36P-44-7.1.10

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO NR. 20-2939 DERINIMO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija 2020 m. kovo 9 d. pateikė Teisėjų tarybai derinti teisės aktų projektų Nr. 20-2937, 20-2939 – 20-2945 paketą, kuriuo siūloma plėsti ikiteisminį administracinių ginčų nagrinėjimą nepriklausomose kolegialiose ikiteisminėse institucijose, siekiant, kad tokie ginčai būtų išnagrinėti greičiau, efektyviau ir mažesnėmis sąnaudomis.

Teisėjų taryba 2020 m. balandžio 6 d. raštu „Dėl teisės aktų projektų Nr. 20-2937, 20-2939 – 20-2945 derinimo“ Nr. 36P-62-(7.1.10) (toliau – Išvada) iš esmės pritarė teisės aktų projektais siūlomam teisiniam reguliavimui bei siekiamam tikslui, Išvadoje *inter alia* pateikdama pastabą dėl Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo Nr. VIII-1031 pakeitimo įstatymo projekte Nr. 20-2939 (toliau – IAGNTĮ projektas) numatomo nuotolinio asmenų dalyvavimo ikiteisminiame administracinių ginčų nagrinėjimo procese vaizdo konferencijų būdu įgyvendinimo.

Teisėjų taryboje 2020 m. balandžio 20 d. gautas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) kreipimasis, kuriame LVAT pateikia papildomų svarių argumentų dėl vaizdo konferencijų įrangos naudojimo ikiteisminiame administracinių ginčų nagrinėjimo procese. Įvertinus IAGNTĮ projekto nuostatas bei atsižvelgiant į Išvadoje pateiktas pastabas, yra pagrindas iš naujo svarstyti ir spręsti dėl galimybių suteikti Administracinių ginčų komisijai ir jos teritoriniams padaliniais teisę naudotis vaizdo konferencine įranga tarpinstitucinio bendradarbiavimo būdu.

Informuojame, kad klausimas dėl vaizdo konferencijų įrangos naudojimo ikiteisminiame administracinių ginčų nagrinėjimo procese galimybių bus svarstomas artimiausiame Teisėjų tarybos posėdyje – š. m. balandžio 29 d.

Apie priimtus Teisėjų tarybos sprendimus informuosime nedelsdami.

Pirmininkas

Algimantas Valantinas

Milda Grajauskaitė, tel. (8 5) 210 1999, el. p. milda.grajauskaite@teismai.lt

(originalas nebus siunčiamas)

TEISĖJŲ TARYBA

Protokolinis nutarimas

2020 m. balandžio d. Nr.
Vilnius

Teisėjų taryba,
atsižvelgdama į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020 m. balandžio 20 d. raštą Nr. 01-02-90,

pritardama, kad leidimas Lietuvos administracinių ginčų komisijai, jos teritoriniams padaliniais naudotis teismų infrastruktūra, skirta vykdyti nuotolinius posėdžius, įskaitant Kalėjų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pavaldžiose įstaigose įdiegta vaizdo ir garso nuotolinio perdavimo įrangą, leistų reikšmingai palengvinti administraciniams teismams tenkantį bylų nagrinėjimo krūvį, spartinant administracinių teismų kompetencijai priskirtų kitų administracinių bylų nagrinėjimo greitį ir gerinant procesinių sprendimų kokybę,

n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos administracinių ginčų komisijos, jos teritorinių padalinių galimybei naudotis Kalėjų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pavaldžiose įstaigose (Nacionalinės teismų administracijos įsigytos ir perduotos) įdiegtos vaizdo ir garso nuotolinio perdavimo įrangos pajėgumais nuo 2021 m. sausio 1 d.

2. Pritarti, kad už Lietuvos administracinių ginčų komisijos turimos ar naudojamos garso ir vaizdo nuotolinio perdavimo įrangos įsigijimą, jos veiklos palaikymą, apimant, bet neapsiribojant licencijomis (įsigijimas, palaikymas, atnaujinimas, kt.), konsultavimo paslaugų teikimu, reikalingų vaizdo ir garso nuotolinio perdavimo įrangos naudojimui ir suderinamumui, taip pat vaizdo ir garso įrašų darymą ir saugojimą atsakinga Lietuvos administracinių ginčų komisija.

3. Suteikti Administracijai įgaliojimus organizuoti vaizdo ir garso įrangos suderinimo klausimus ir susitarimo su Lietuvos administracinių ginčų komisija dėl Kalėjų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pavaldžiose įstaigose įdiegtos vaizdo ir garso nuotolinio perdavimo įrangos naudojimo sąlygas.

Pirmininkas